

บทที่ 5

อภิปรายและสรุปผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างตัวแบบและการกำหนดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ซึ่งเป็นการศึกษาแบบการวิจัยย้อนหลัง จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตัวแบบทำนายการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ในพื้นที่สาธารณสุขเขต 13 ซึ่งประกอบด้วยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านชีวภาพ ปัจจัยด้านพฤติกรรม ปัจจัยด้านโภชนาการและปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพเสี่ยง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแสดงผลข้อมูลทั่วไปของหญิงตั้งครรภ์ด้วยตารางการแจกแจงความถี่ ร้อยละ สำหรับการหาความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักทารกแรกเกิดและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ใช้การทดสอบไคกำลังสอง การวิเคราะห์ปัจจัยใช้ทั้งวิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบหลักและวิธีความถ่วงจะเป็นสูงสุด และการสร้างตัวแบบเพื่อใช้ทำนายมารดาที่มีภาวะเสี่ยงต่อการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ใช้การวิเคราะห์การจำแนก

5.1 อภิปรายและสรุปผล

การศึกษาวิจัยด้านข้อมูลทั่วไปของหญิงตั้งครรภ์เป็นมารดาที่คลอดบุตรเดี่ยว ซึ่งคลอดทารกมีชีพและคลอดครบกำหนด โดยมารับบริการฝากครรภ์และคลอดในพื้นที่สาธารณสุขเขต 13 พักรักษาตัวในหอผู้ป่วยสูติกรรม ในโรงพยาบาลทั่วไป 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี โรงพยาบาลอำนาจเจริญ โรงพยาบาลศรีสะเกษ และโรงพยาบาลยโสธร ระหว่างวันที่ 16 สิงหาคม ถึงวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2553 จำนวน 392 ราย ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มมารดาที่คลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม จำนวน 196 ราย และกลุ่มมารดาที่คลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักปกติตั้งแต่ 2,500-4,000 กรัม จำนวน 196 ราย พบว่ากลุ่มมารดาทั้งสองกลุ่มมีลักษณะที่คล้ายกัน คือส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-34 ปี มีส่วนสูงตั้งแต่ 145 เซนติเมตร ขึ้นไป มีน้ำหนักตัวก่อนตั้งครรภ์ตั้งแต่ 45 กิโลกรัม ขึ้นไป มีสถานภาพสมรสแต่งงาน มีสัญชาติไทย ทั้งหญิงตั้งครรภ์และสามีของหญิงตั้งครรภ์ต่างมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หญิงตั้งครรภ์มีอาชีพเป็นแม่บ้านและเกษตรกร/กรรมกรพอ ๆ กัน สำหรับลักษณะที่มีความแตกต่างกัน คือกลุ่มมารดาที่คลอดทารกน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า 2,500 กรัม มีน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้นตลอดการตั้งครรภ์ 7-11.5 กิโลกรัม มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 3,000-9,000 บาท ในขณะที่กลุ่มมารดาที่คลอดทารกน้ำหนักแรกเกิด

ตั้งแต่ 2,500-4,000 กรัม มีน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้นตลอดการตั้งครรภ์ตั้งแต่ 11.5 กิโลกรัมขึ้นไป และมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนตั้งแต่ 9,000 บาทขึ้นไป

การหาความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักทารกแรกเกิดและตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม พบว่ามีตัวแปร 4 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ได้แก่ การเป็นโรคความดันโลหิตสูง (Hypertension) ภาวะแทรกซ้อนครรภ์เป็นพิษ (Eclamsia) ประวัติการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ในอดีต (LBW) และการฝากครรภ์ครบ 4 ครั้งคุณภาพ (ANC_Quality)

ซึ่งผลการวิจัยที่ได้นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุ่นใจ กอนันตกุล (2551) รยีน อโรรา และคณะ (2545) สมชาย หลุพรรยาสิน (2552) อังรา ตั้งสถาพรพงษ์ (2544) และศิริกาญจน์ ลอยเมฆ และคณะ (2546)

สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อเลือกหรือตั้งตัวแปรเฉพาะบางตัวที่มีอิทธิพลต่อการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม โดยวิธีความควรจะเป็นสูงสุดและทำการหมุนปัจจัยด้วยวิธี Varimax สามารถรวมกลุ่มของตัวแปรและลดจำนวนตัวแปรได้เหลือเพียง 7 ปัจจัย เป็นตัวแปรใหม่ คือ

1. ปัจจัยที่แสดงถึงอายุของหญิงตั้งครรภ์ (Age)
2. ปัจจัยที่แสดงถึงการฝากครรภ์ (Antenatal care: ANC)
3. ปัจจัยที่แสดงถึงการสูบบุหรี่ (Smoke)
4. ปัจจัยที่แสดงถึงส่วนสูงของหญิงตั้งครรภ์ (Height)
5. ปัจจัยที่แสดงถึงการรับประทานของหวาน (Dessert)
6. ปัจจัยที่แสดงถึงการรับประทานเนื้อสัตว์ (Meat)
7. ปัจจัยที่แสดงถึงน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นตลอดการตั้งครรภ์ (Tot_Weight)

ซึ่งผลการวิจัยที่ได้นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวลิ โลวีรกรณ์ และคณะ (2543) บุญสนอง ภิญโญ (2549) สันสนีย์ หาญพินิจศักดิ์ และคณะ (2550) แอเสาะ แวดอเลาะ และคณะ (2550) จริยา อัฐนาถ (2551) และทิพย์วรรณ นพนิษฐ์ (2551)

จึงได้ตัวแบบที่ใช้ทำนายการคลอดทารกแรกเกิดจากฟังก์ชันเชิงเส้นของการจำแนกกลุ่มมารดาที่คลอดทารกแรกเกิด เป็นดังนี้

กลุ่มมารดาที่คลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม

$$Y_0 = -352.43 - 0.92Hypertension + 3.53Eclampsia + 7.83Hx_LBW \\ + 3.53ANC_Quality + 1.06Age - 0.30ANC + 8.26Smoke \\ + 4.02Height - 0.34Dessert - 0.68Meat + 1.25Tot_Weight$$

กลุ่มมารดาที่คลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักตั้งแต่ 2,500 - 4,000 กรัม

$$Y_1 = -362.27 - 1.97Hypertension + 2.72Eclampsia + 6.39Hx_LBW \\ + 5.38ANC_Quality + 1.04Age - 0.30ANC + 7.62Smoke \\ + 4.07Height - 0.39Dessert - 0.74Meat + 1.27Tot_Weight$$

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่ารายงานการคลอดและแบบบันทึกข้อมูลแต่ละแห่งมีรูปแบบที่แตกต่างกัน บางส่วนไม่มีการบันทึกหรือบันทึกไม่ครบถ้วนและไม่ถูกต้องซึ่งอาจทำให้ผลการวิเคราะห์คลาดเคลื่อน ดังนั้นโรงพยาบาลต่าง ๆ ควรมีการตรวจสอบการบันทึกข้อมูลโดยการสอบถามจากมารดาหลังคลอดเพื่อให้ข้อมูลตรงกับแบบบันทึกการฝากครรภ์ ซึ่งอาจมีบางส่วนขาดหาย เพราะมารดาส่วนใหญ่ทำงานที่ต่างจังหวัดจะเดินทางกลับมาคลอดที่บ้านเกิดจึงมักจะมีการฝากครรภ์หลายแห่ง มีแบบบันทึกข้อมูลหลายฉบับอาจเกิดการสูญหายระหว่างการเดินทางย้ายถิ่นฐานได้ ซึ่งจะส่งผลให้การวิเคราะห์มีความถูกต้องยิ่งขึ้น

สำหรับผลการวิจัยที่ได้นี้ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ได้อีกดังนี้

1. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถนำตัวแบบการจำแนกกลุ่มมารดาที่คลอดทารกแรกเกิดไปใช้ในการทำนายว่าหญิงตั้งครรภ์รายใดมีภาวะเสี่ยงที่จะคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม หากพบว่าหญิงตั้งครรภ์รายใดมีภาวะเสี่ยงที่จะคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม จะได้ทำการวางแผนในการแก้ไขปัญหาล่วงหน้า ส่งเสริม และป้องกันไม่ให้คลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ต่อไปได้

2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้วางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาทางด้านอนามัยแม่และเด็กเกี่ยวกับการให้บริการด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม

3. หากผู้วิจัยสนใจปัจจัยที่มีอิทธิพลบางปัจจัยสามารถทำการวิจัยเฉพาะปัจจัยนั้น ๆ เพื่อนำไปแก้ไขและพัฒนากระบวนการบริการอนามัยแม่และเด็กเฉพาะด้านโดยสามารถศึกษาในเชิงลึก เช่น ปัจจัยที่แสดงเกี่ยวกับการฝากครรภ์มีอิทธิพลต่อการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยอย่างไรบ้าง เป็นต้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University